

СТРУКТУРНА ПЕРЕБУДОВА ПАРЕНХІМИ ЯЄЧНИКІВ САМОК ЩУРІВ ПРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОМУ ЦУКРОВОМУ ДІАБЕТІ

Голей М.М.,

Науковий керівник - Левицький В. А., д.мед.н, проф.

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет»,

кафедра анатомії людини, оперативної хірургії та топографічної анатомії

Цукровий діабет (ЦД) за своєю поширеністю називають неінфекційною епідемією ХХІ століття. Актуальність його обумовлена не тільки поширеністю, але і важкістю ускладнень зі сторони різних органів і систем в зв'язку з розвитком мікро- і макроангіопатій та ендокринопатій. Тому метою наших досліджень стало вивчення морфофункціональних змін в паренхімі яєчників на ранніх стадіях розвитку експериментального ЦД. Матеріалом для дослідження були яєчники 20 статевозрілих самок, із яких 10 послужили контролем, а у 10 моделювали стрептозотоциновий діабет шляхом внутрішньоочеревинного введення стрептозотоцину (6 мг/100 г маси тіла). Використали гістологічний (гаматоксилін-еозин) і електронно-мікроскопічний методи дослідження.

Через 2 тижні після моделювання ЦД, який характеризується концентрацією глюкози в крові ($9,0 \pm 0,08$ ммоль/л) і рівнем глікованого гемоглобіну ($6,62 \pm 0,14\%$). Поверхня яєчників має нерівномірний характер. В одних випадках вона згладжена, в інших – має нерівний рельєф, виявляються її локальні занурення в глибину паренхіми. На окремих ділянках спостерігається відшарування поверхневого шару епітеліоцитів. Відбуваються структурні зміни гемомікроциркуляторного русла яєчників (зменшення діаметру просвіту за рахунок набряку і вакуолізації цитоплазми клітинних компонентів стінки мікросудин, розвитку мікроклазматозу, потовщення базальної мембрани). На фоні перебудови мікроциркуляторного русла спостерігаються кількісні і якісні зміни різних фолікулів яєчників: до $139,21 \pm 4,43$ зменшується кількість примордіальних фолікулів (в контролі – $156,58 \pm 8,31$), до $14,02 \pm 2,23$ кількість первинних фолікулів (в контролі – $20,06 \pm 3,12$), кількість дозріваючих фолікулів становить $6,98 \pm 1,42$ (в контролі – $14,01 \pm 1,23$), тоді як число атрезивних фолікулів зростає в 3,0 рази і становить $36,78 \pm 5,66$ ($p < 0,05$). Діаметр фолікулів, як і діаметр статевих клітин, є меншим, ніж у контролі (відповідно в 1,24 і 1,76 рази, $p < 0,05$).

Таким чином, на ранніх стадіях розвитку ЦД на фоні гіперглікемії відбуваються порушення мікроциркуляції, що веде до кількісних і якісних змін паренхіми яєчників, і, як наслідок, до порушення їх функції.